

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 7 juni 2018, ACM/UIT/495075 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in 31, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de intraday grensoverschrijdende handel via XBID

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998;

Besluit:

ARTIKEL I

De Begrippencode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

A

De volgende twee begrippen worden op alfabetische positie ingevoegd:

Regeling betreffende meer dan één NEMO in een biedzone: De regeling opgenomen in de besluiten ACM/DE/2017/201098 en ACM/DE/2017/201104 van 17 februari 2017 van de ACM;

XBID-project: Het XBID-project zoals gedefinieerd in artikel 2 van de regeling betreffende meer dan één NEMO in een biedzone;

ARTIKEL II

De Netcode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 5.6.7.1 wordt in de aanhef na "buitenlandse netten," ingevoegd: tenzij de capaciteit met de flow-based methodiek op basis van artikel 5.7.1a wordt bepaald, in welk geval de capaciteit over de verbindingen wordt verdeeld tijdens de procedure van toewijzing van het capaciteitsdomein in de impliciete veiling,

In artikel 5.6.7.1, lid b, wordt verwijderd: , tenzij de capaciteit middels de flow-based methodiek op basis van artikel 5.7.1a wordt bepaald, in welk geval de capaciteit over de verbindingen wordt verdeeld tijdens de procedure van toewijzing van het capaciteitsdomein in de impliciete veiling

B

In artikel 5.6.7.5 wordt "onder 5.6.7.1 sub b" vervangen door: in artikelen 5.6.7.1

C

In artikel 5.6.26.1 wordt "EPEX" vervangen door: de beurzen die aan het XBID-project deelnemen in de Nederlandse biedzone conform de regeling betreffende meer dan één NEMO in een biedzone.

D

Artikel 5.6.26.2 vervalt.

E

Artikel 5.6.26.4 komt te luiden: 5.6.26.4 Marktpartijen kunnen deelnemen in landsgrensoverschrijdende handel tussen Nederland en Duitsland, en Nederland en België tot het tijdstip dat is bepaald in het besluit No 04/2018 van het Agentschap van 24 april 2018 "on all transmission system operators' proposal for intraday cross-zonal gate opening and intraday cross zonal gate closure times".

F

Artikel 5.6.26.5 komt te luiden: 5.6.26.5 Marktpartijen kunnen tot uiterlijk 1 uur voor uitvoering van transport deelnemen in landsgrensoverschrijdende handel tussen Nederland en Noorwegen.

G

Artikelen 5.6.26.6 en 5.6.26.7 vervallen.

ARTIKEL III

De Systeemcode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 3.6.18 wordt telkens "beheerder" vervangen door: netbeheerder

In de aanhef van artikel 3.6.18 wordt na "goedgekeurd energieprogramma," ingevoegd: dan wel door conform de regeling betreffende meer dan één NEMO in een biedzone namens de programmaverantwoordelijke ingediende wijziging van de in het goedgekeurde energieprogramma opgenomen IET-planning,

In lid b van artikel 3.6.18 wordt verwijderd: dan wel het capaciteitsplatform dat de allocatie van capaciteit op de landsgrensoverschrijdende verbinding in opdracht van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet verzorgt,

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van 13 juni 2018.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 7 juni 2018

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
F.J.H. Don
waarnemend bestuursvoorzitter*

Een belanghebbende die zich met dit besluit niet kan verenigen, kan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt bezwaar maken bij de Autoriteit Consument en Markt. Het postadres is: Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag.

Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht bevatten. Verder moet het bezwaarschrift de gronden van het bezwaar bevatten. In het bezwaarschrift kan de indiener op grond van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

TOELICHTING

I. Samenvatting

1. Met dit besluit maakt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) het gebruik van het Cross Border Intraday (hierna: XBID) platform mogelijk. Met het XBID platform kan landsgrensoverschrijdende intradayhandel voor elektriciteit plaatsvinden. Deze handel is impliciet. Dat wil zeggen dat de landsgrensoverschrijdende (transport-)capaciteit en de elektriciteit gelijktijdig door marktpartijen worden gekocht. Tevens wordt het met het XBID platform mogelijk dat meerdere beurzen in Nederland de intradayhandel kunnen aanbieden.
2. De wijziging is op verzoek van de gezamenlijke netbeheerders.

II. Codewijziging ten behoeve van het XBID platform

Aanleiding

3. Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (hierna: CACM Verordening) heeft tot doel om een Europese geïnterconnecteerde eenvormige day-ahead- en intraday-elektriciteitsmarkt te creëren. Onderdeel van deze Verordening is dat alle landsgrensoverschrijdende intradayhandel op één platform wordt afgewikkeld.
4. Al tijdens de totstandkoming van de CACM Verordening heeft de Europese Commissie erop aangedrongen dat een aantal transmissiesysteembeheerders (hierna: TSO's) en elektriciteitsbeurzen een platform zouden ontwikkelen dat als prototype kon dienen. Vanaf 2011 is dit project opgezet onder de naam XBID. Het doel was om XBID als een zogenaamde 'early implementation'¹ in te zetten.
5. XBID kan vanaf 13 juni 2018 worden gebruikt op de grensverbindingen Nederland-Duitsland, Nederland-België, en Nederland-Noorwegen. Hiervoor moeten de codes op drie onderwerpen worden aangepast. Onderstaand wordt hier verder op ingegaan.
6. In het kader van de CACM Verordening wordt gewerkt aan het Europese-brede intradayplatform, dat als basis XBID heeft. Als dat platform door alle Europese toezichthouders is goedgekeurd en door de benoemde elektriciteitsmarktbeheerders (hierna: NEMO's) is geïmplementeerd, zullen de wijzigingen in de codes uit dit besluit grotendeels worden verwijderd.

Proces

7. Het proces van deze codewijziging wijkt enigszins af van het gebruikelijke proces. Met de netbeheerders zijn afspraken gemaakt rond de implementatie van de Verordeningen elektriciteit, waaronder de CACM Verordening. Netbeheerders zullen vroegtijdig bij wijzigingen die volgen uit deze verordening een impact analyse maken. De daaruit voortvloeiende codewijzigingen worden (via het GEN) bij de ACM ingediend. Ook in die gevallen hoeft de code nog niet gelijk gewijzigd te worden. Immers, de besluiten van de ACM die volgen uit de CACM Verordeningen voorzien in implementatietermijnen. Zolang de implementatie nog niet is voltooid, moeten de huidige bepalingen in de codes in stand blijven om de handel in elektriciteit doorgang te laten vinden.
8. Tevens hebben de verschillende voorgestelde codewijzigingen invloed op elkaar. De ACM heeft in overleg met de netbeheerders besloten om geen wijziging van de ingediende codewijziging te vragen. De ACM zal de codewijziging behandelen zoals die is ingediend, maar zorgt voor de consistentie tussen de verschillende onderdelen. Daarom heeft de ACM bij dit verzoek niet letterlijk het voorstel gevolgd en ook niet een wijzigingsverzoek bij de netbeheerders ingediend, omdat het besluit van de ACM binnen de strekking blijft van het verzoek tot wijziging van de codes door de netbeheerders.

¹ Voordat CACM formeel was aangenomen door de lidstaten, is een aantal zogeheten pilotprojecten gestart. Belangrijkste voordeel was dat bij de vaststelling van CACM een vliegende start kon worden gemaakt bij een aantal complexe projecten. Het XBID project is in 2011 op vrijwillige basis gestart door de TSO's en NEMO's in de NWE+-regio. Vanaf het moment dat CACM van kracht werd (14 augustus 2015) viel het project formeel onder de noemer "early implementation".

De wijzigingen

9. Het XBID platform maakt landsgrensoverschrijdende continuhandel op de intradaymarkt mogelijk. Het XBID platform is ontwikkeld door beurzen in samenwerking met de TSO's uit de zogeheten NWE+-regio².
10. Marktpartijen die via het XBID platform willen handelen, doen dat via de beurzen. De beurzen zorgen ook voor de operationele kant van het platform. De TSO's moeten de beschikbare landsgrensoverschrijdende (transport-)capaciteit beschikbaar stellen aan het platform, via de beurzen. Het platform zorgt er voor dat de handel niet de maximale landsgrensoverschrijdende capaciteit overschrijdt. Het platform nomineert vervolgens de bij de verhandelde elektriciteit behorende capaciteit op de benodigde grenzen. Tevens voorziet het XBID platform in de mogelijkheid dat meerdere beurzen actief kunnen zijn per biedzone.
11. Ten eerste is een wijziging van de codes noodzakelijk omdat de codes nu er van uit gaan dat slechts één beurs in Nederland de landsgrensoverschrijdende intradaycapaciteit verkoopt. Door het XBID platform kunnen meerdere beurzen de landsgrensoverschrijdende intradaycapaciteit gebruiken.
12. De ACM heeft op 17 februari 2017 bij besluiten ACM/DE/2017/201098 en ACM/DE/2017/201104 de regels in het kader van de CACM Verordening goedgekeurd die vastleggen hoe meerdere beurzen (NEMO's onder de CACM Verordening) binnen de Nederlandse biedzone de intradayhandel kunnen organiseren. Deze regels kunnen nu al gehanteerd worden voor de early implementation van XBID. De wijziging van artikel 5.6.26.1 van de Netcode elektriciteit verwijst daarom naar deze al door de ACM goedgekeurde regels.
13. Ten tweede moet het XBID platform de nominaties bij TSO's uitvoeren. Marktdeelnemers die op het platform handelen weten niet van welke landsgrensoverschrijdende capaciteit gebruik wordt gemaakt. Alleen het XBID platform heeft deze informatie. Tevens volgt uit de CACM Verordening dat marktpartijen ook niet mogen weten met welke andere marktpartij handel is gedreven, waardoor zij ook niet mogen weten welke landsgrensoverschrijdende capaciteit is gebruikt.
14. Met de huidige codes kan een platform niet de nominatie uitvoeren. Daarom moeten de codes worden aangepast om dit wel mogelijk te maken. Met de wijziging van artikel 3.6.18 van de Systeemcode elektriciteit kan het XBID platform de nominatie uitvoeren.
15. Ten derde is in het kader van de CACM Verordeningen de gate-sluitingstijd van de zoneoverschrijdende intradaymarkt vastgesteld. Dit is vastgelegd in het besluit No 04/2018 van het Agentschap van 24 april 2018. De ACM hanteert als juridisch uitgangspunt dat voorwaarden die al formele rechtskracht hebben, niet opnieuw in de codes worden opgenomen. De codes verwijzen daarom in artikel 5.6.26.4 van de Netcode elektriciteit naar de vaststaande gate-sluitingstijd van de zoneoverschrijdende intradaymarkt.
16. Aangezien er vanuit de CACM Verordening geen gate-sluitingstijd van de zoneoverschrijdende intradaymarkt voor de grens tussen Nederland en Noorwegen is vastgesteld, is deze gate-sluitingstijd in artikel 5.6.26.5 van de Netcode elektriciteit wel expliciet vastgelegd.

Correctie

17. Artikel 5.6.7.1 van de Netcode elektriciteit, en de verwijzingen daarnaar in artikel 5.6.7.5 van de Netcode elektriciteit, beschrijft de verdeling van de landsgrensoverschrijdende capaciteit over de verschillende verbindingen op de Nederlands-Duitse en Nederlands-Belgische grens. Deze artikelen zijn gewijzigd op een verzoek van 23 september 2013 van de netbeheerders en een besluit van de ACM op 9 april 2015 (ACM/DE/2015/201838).
18. Door een typografische fout in het besluit heeft het artikel echter een andere betekenis gekregen dan door de netbeheerders en de ACM was beoogd. Door de fout had de wijziging alleen betrekking op de verbindingen tussen Nederland en België, terwijl die ook van toepassing had moeten zijn op de verbindingen tussen Nederland en Duitsland. Met de wijziging in dit besluit wordt de beoogde betekenis van deze artikelen hersteld.

III. Vaststelling besluit

19. De ACM stelt op grond van artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 regelgeving vast voor de energiemarkt. Dit besluit is tot stand gekomen op basis van een voorstel van Netbeheer Nederland dat de ACM op 12 april 2017 heeft ontvangen.
20. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat bedoeld in de

² NWE+ staat voor North West Europe, aangevuld met enkele landen uit de SWE (South West Europe) regio. In het geval van het XBID project gaat het om prijskoppeling in de NWE-regio tussen België, Denemarken, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland/Oostenrijk, Groot-Brittannië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Polen en Zweden. Dit wordt aangevuld met prijskoppeling in de SWE-regio tussen Frankrijk, Portugal and Spanje.

Notificatierichtlijn. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp ter notificatie aangeboden.

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
F.J.H. Don
waarnemend bestuursvoorzitter*